

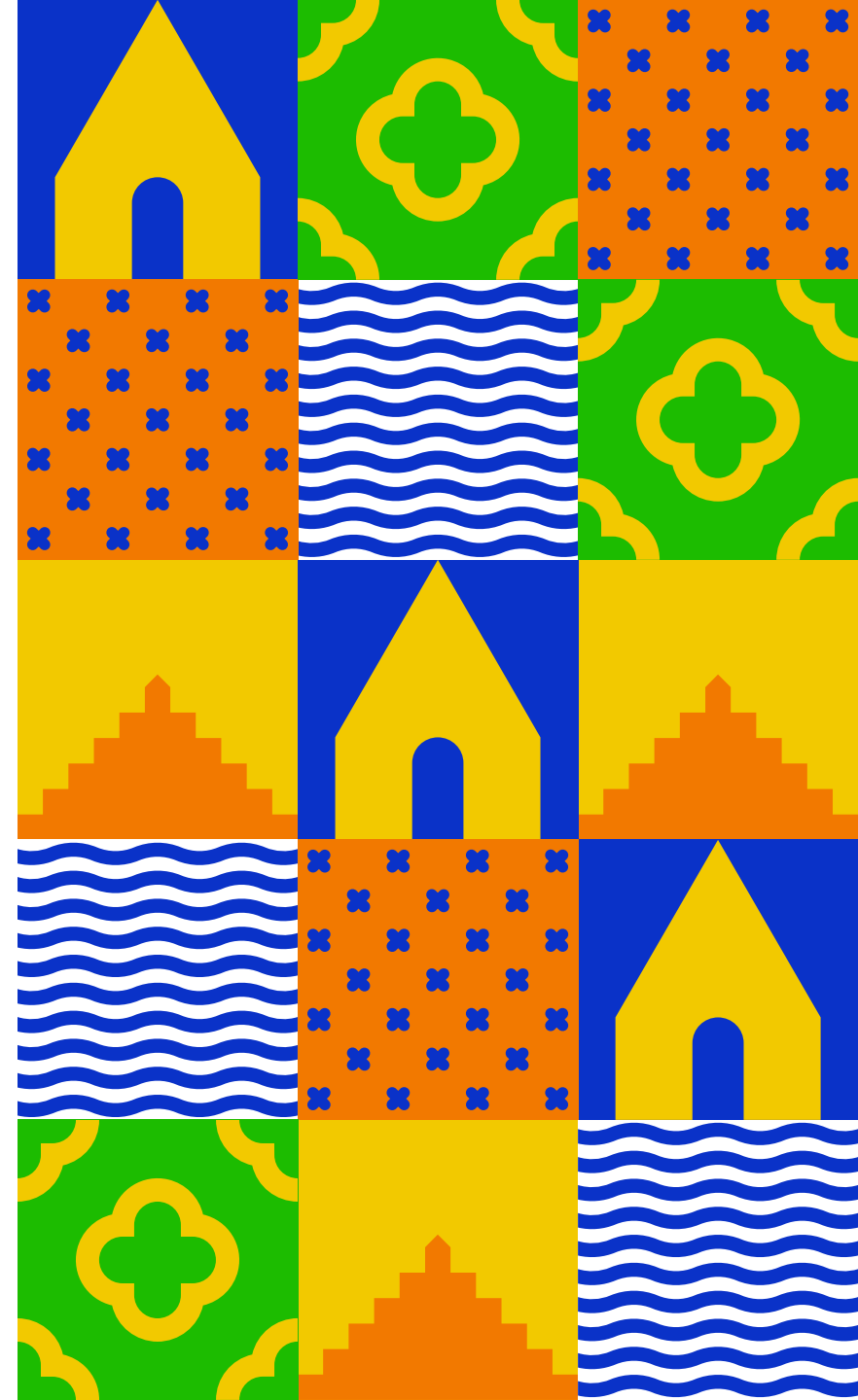
Siuntionjoen äärellä

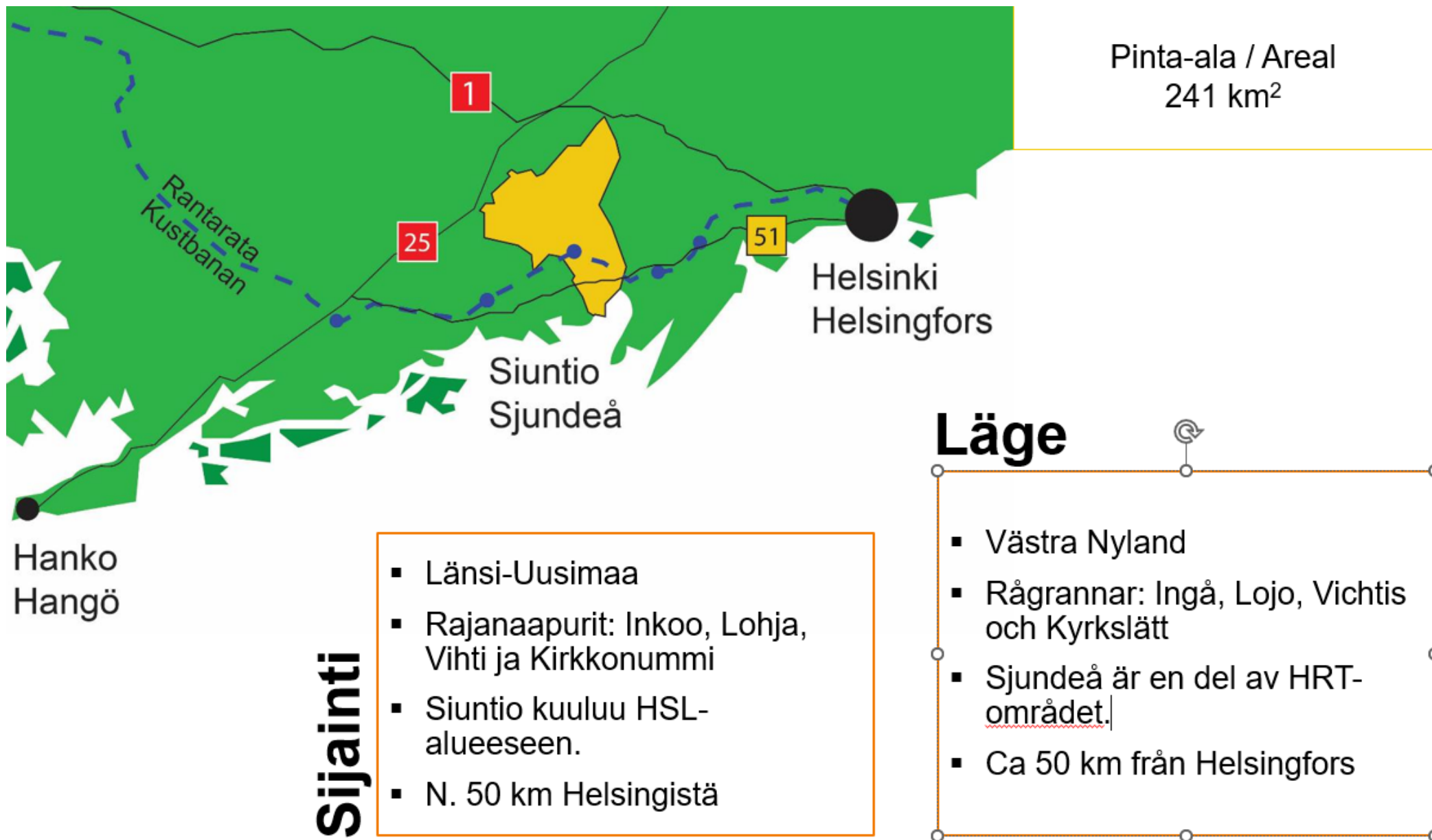
Seikkailumatka vesiluonnon monimuotoisuuteen

Eveliina Helenius ja Lotta Juusti, kunnan ympäristönsuojelu

Sini Tiainen, kasvatus- ja opetuskoordinaattori

Aku Haapanen, ympäristökasvattaja

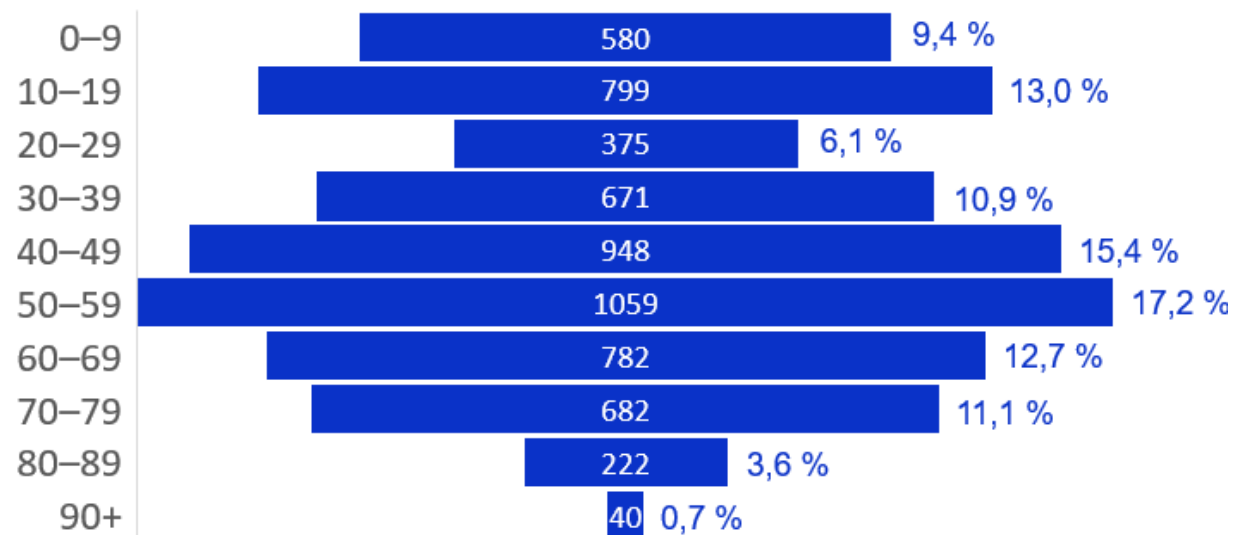

Asukkaat Invånarna

Asukkaita 6158	Invånare 6158
Ruotsin- kielisten osuus 26,3 %	Svensk- språkiga 26,3 %

Väestö ikäryhmittäin Befolkning enligt åldersgrupp

Sivistyskampus Siuntion sydän

- kuntalaisten käytettävissä erilaisiin harrastuksiin ja tapahtumiin
- Siuntion kaikkien aikojen suurin investointi

Aleksis Kiven
koulu

Sjundeå svenska
skola

Kirjasto
Biblioteket

Nuorisokahvila Walkers
Ungdomskaféet Walkers

Työpaja Virta
Verkstaden Ström

Perhekeskus
Familjecentret

Bildningscampuset Sjundeå hjärta

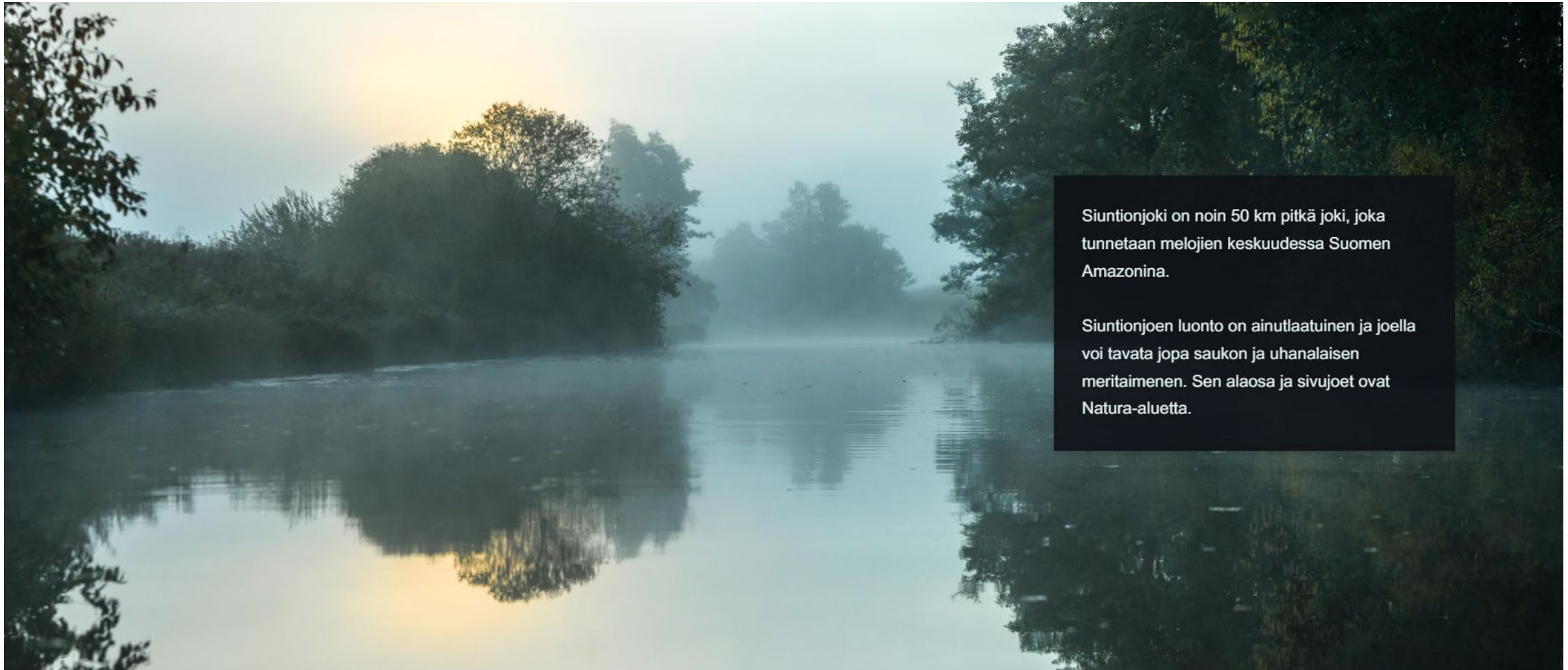
- till Sjundeåbornas förfogande för olika hobbyer och evenemang
- Sjundeå kommuns största investering någonsin

Siuntionjoen äärellä-hanke lukuvuonna 24-25

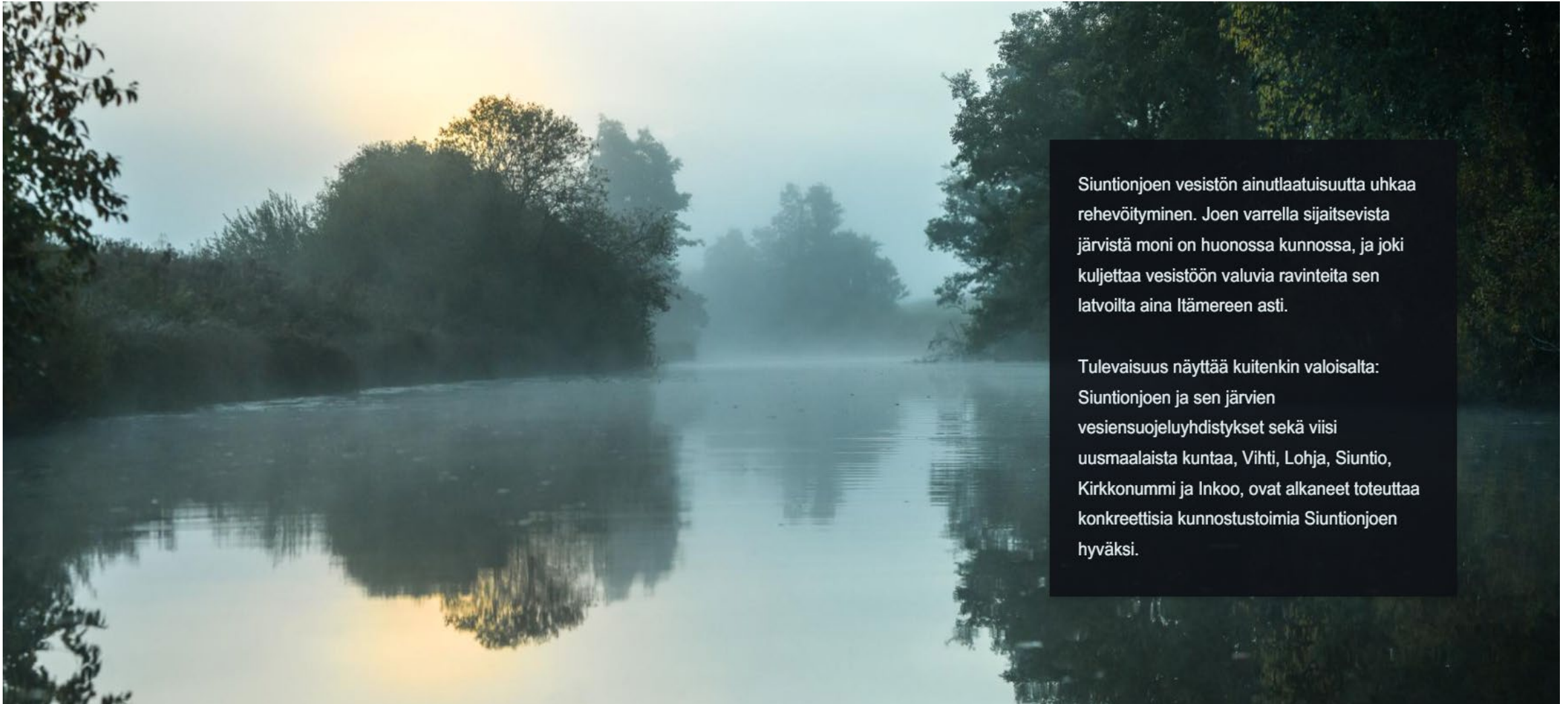
- Siuntionjoki on arvokas ja luonnontilainen savimaiden joki, jota reunustavat luonnonsuojelualueet ja jossa elää ainutlaatuinen meritaimenkanta.
- Vihdin Enäjärvestä Itämereen Pikkalanlahteen
- Kaunis ja monipuolinen oppimisympäristö, mutta yllättävän monelle siuntiolaiselle edelleen vähän tunnettu
- Hankkeen tavoitteena on ympäristökasvattajan tuella tehdä Siuntionjoki tutuksi sekä oppilaille että kuntalaisille ja vahvistaa luonto- ja ympäristökasvatusta
- Tuetaan opettajia viemään opetusta koulun lähiympäristöön ja hyödyntämään Siuntionjoen tarjoamia oppimismahdollisuuksia.

Siuntionjoki on noin 50 km pitkä joki, joka tunnetaan melojien keskuudessa Suomen Amazonina.

Siuntionjoen luonto on ainutlaatuinen ja joella voi tavata jopa saukon ja uhanalaisen meritaimenen. Sen alaosa ja sivujoet ovat Natura-aluetta.

Siuntionjoen vesistön ainutlaatuisuutta uhkaa rehevöityminen. Joen varrella sijaitsevista järvistä moni on huonossa kunnossa, ja joki kuljettaa vesistöön valuvia ravinteita sen latvoilta aina Itämereen asti.

Tulevaisuus näyttää kuitenkin valoisalta: Siuntionjoen ja sen järvien vesiensuojeluyhdistykset sekä viisi uusmaalaista kuntaa, Vihti, Lohja, Siuntio, Kirkkonummi ja Inkoo, ovat alkaneet toteuttaa konkreettisia kunnostustoimia Siuntionjoen hyväksi.

Hankkeen merkitys

- **Luontosuhde ja kotiseututuntemus vahvistuu:** Myönteiset ja mieleenpainuvat luontokokemukset joen äärellä syventävät oppilaiden suhdetta omaan lähiympäristöön.
- **Ympäristökasvatus tukee suojelutyötä:** Lasten ymmärrys Siuntionjoen ekologiasta ja suojelun tärkeydestä lisää valmiutta huolehtia joesta myös tulevaisuudessa.
- **Monipuolinen oppimisympäristö:** Siuntion monipuolinen luonto tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia laaja-alaisiin oppimiskokemuksiin, jotka täydentävät perinteistä luokkahuoneopetusta.

Hankkeen tavoitteet

- Lasten ja nuorten ympäristötietoisuuden edistäminen sekä ympäristönsuojelun menetelmien oppiminen.
- Kaksikielisen opetusmateriaalin tuottaminen kunnan kouluille.
- Opettajien osaamisen ja tietämyksen lisääminen ulkopedagogiikan käytöstä.
- Koulujen Vihreä Lippu -toiminnan laajentaminen entisestään.
- Lisätä yhteistyötä Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n (LUVY), kunnan sivistustoimen sekä kunnan ympäristötoimen välillä

Toimenpiteet

Syksy 2024:

- LUVY aloitti suunnittelun ja opetusmateriaalin työstämisen
- Ympäristökasvattaja palkattiin kuntaan
- Ympäristökasvattaja suunnitteli ja valmisteli kevätlukukauden tapahtumia, tehtäviä, leikkejä ja aktiviteetteja yhdessä koulujen kanssa
- Alkukartoitus

Talvi 2025:

- Ympäristökasvattaja kiersi kouluissa kertomassa hankkeesta ja Siuntionjoen merkityksestä sekä järjesti opetustuokioita
- Koulujen, ympäristöyksikön, LUVY:n ja sivistystoimen välinen yhteistyö tiivistyi
- Hankkeen rahoituksella ostettiin koulujen käyttöön erilaisia välineitä ja tarvikkeita ympäristöopetuksen tueksi (haaveja, pipettejä, purkkeja, vesikiikarit, näytetarjotin jne.)

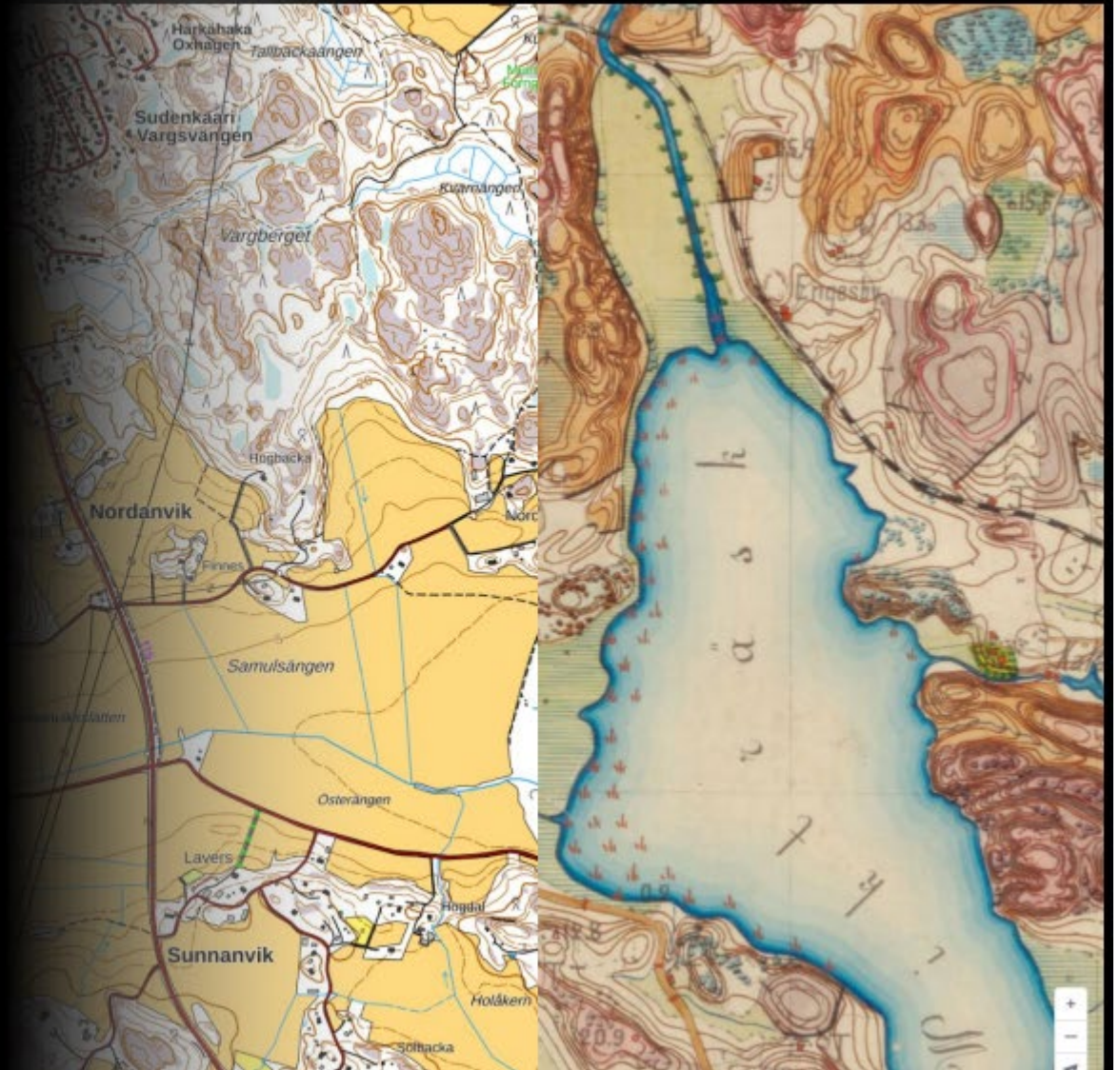
Kevät 2025:

- Koulujen opetusryhmille järjestettiin ulkoilmatapahtumia ja luontoretkiä yhteistyössä opettajien kanssa
- Hanke huipentui LUVY:n kanssa järjestettyyn yhteisölliseen ulkoilmatapahtumaan toukokuussa 2025
- Valmis opetusmateriaali otettiin käyttöön kouluissa
- Loppuarviointi

Ensimmäinen tunti

- Ensimmäisellä tunnilla opetettiin Siuntionjoen hydrologiaa ja ekologiaa ja ihmisen aiheuttamista ympäristömuutoksista.
- 90 minuuttia tiukkaa luennointia, mutta välttämätöntä, jotta loppuviikon tekemiset käy järkeen
- Tulvat ja ojat painopisteenä

Toinen tunti

- Toisen tunnin aiheena on vesistön ekologisen tilan selvittäminen yksinkertaisilla kokeilla.
 - 1) Pohjaeläimien etsiminen ja tunnistaminen
 - 2) Näkösyvyyden mittaaminen
 - 3) Vesinäytteen nitraatti- ja fosfaattipitoisuuksien arviointi
- Tulvien ehkäiseminen maaseudulla ja kaupungeissa
 - 1) Kuinka Siuntion uusi hulevesikosteikko toimii
 - 2) Kuinka tulvimista voidaan ehkäistä
 - 3) Pintamaan vedenjohtavuuden mittaaminen

Kolmas tunti

- Palonummenpuron kunnostaminen
- Kutusoraikkojen puhdistaminen pienestä irtoaineksesta
- Roskien kerääminen puron ympäristöstä.

Virtavesien hoitoyhdistys opastamassa luokkia

Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen

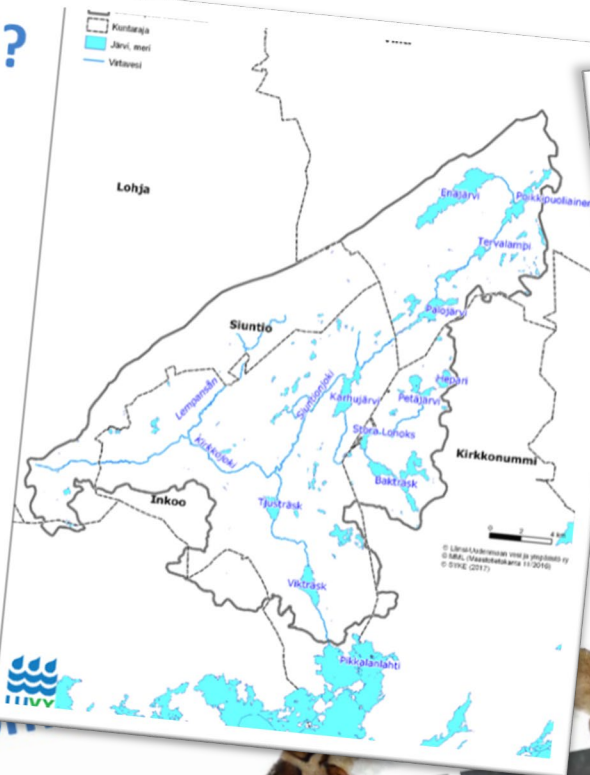
- Hankkeen ohjausryhmä – säännölliset kokoukset koulujen rehtoreiden kanssa
- Opettajien kouluttaminen – hanketyöntekijän hyödyntäminen oppitunneilla
- Opetusmateriaalin saavutettavuus – LUVY:n tuottama materiaali sekä hanketyöntekijän kirjoittama opettajanopas
- Verkostotapaamiset kuntien välillä
- Tiedottaminen kuntalaisille (esim. eri viestintäkanavien kautta, kunnan verkkosivut, kirjaston näyttely, muut tapahtumat)
- Hanke esiteltiin sivistyslautakunnalle, jossa hanke keräsi päättäjiltä runsaasti kehuja ja kiitosta.
- LUVY osallistuu mahdollisuuksien mukaan vuosittain Siuntiossa toteutettavaan vesiensuojelun ulko-opetuspäivään

Mistä joen vesi tulee?

et saavat vetensä maahan satavasta
destä, joka vähitellen valuu jokiin.
etta, jolta sadevesi kertyy jokeen,
otaan joen valuma-alueeksi.

assa on Siuntionjoki ja sen valuma-
e. (Huom. Isompia karttoja
tusmateriaalin liitteenä)

ä voi jokeen tulla myös lähteistä eli
ista, joissa pohjavettä nousee maan
innalle. Toki pohjavesikin on joskus
an satanut ja maakerrosten läpi
ttunutta vettä.

Vinkki

- Opettele kalojen tunnistusta pelillisesti Bongaa kala! -sivustolla osoitteessa <http://bongaakala.fi/> (Sivun on tuottanut Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry kumppaneineen)
- Lähtekää retkelle keräämään ja tutkimaan pohjaeläimiä. Ohjeita pohjaeläinnäytteiden ottamiseen ja eliöiden tunnistamiseen löytyy linkkivinkeistä tämän osan lopusta.
- Jos koulusta löytyy mikroskooppeja, voitte tuoda plankton- tai pohjaeläinnäytteitä myös koululle tutkittavaksi mikroskoopilla.

Jokien selkärangattomien

lakorennot

simpukat

kotilot

vesisiira

Järvien kunnostuksen keinoja

okalistus

itokalistus tarkoittaa, että rehevöityneestä järvestä kalastetaan särkeä.

ikalojen poistaminen auttaa monella tavalla.

ssa on rehevöittävää fosforia ja kun särkikaloja kalastetaan uhansia kiloja, myös fosforia lähtee pois kalojen mukana.

alat pölyttävät pohjaa, kun ne etsivät ruokaa, jolloin ta voi nousta sinne uponneita ravinteita takaisin veteen ttämään järveä lisää.

at syövät monesti eläinplanktonia. Kun kaloja kalastetaan planktonia jää enemmän. Planktoneläimet syövät an kasviplanktonia eli levää pois järvestä. Kun särkikalat t, järvestä olevat petokalal, eli mm. hauet ja ahvenet, itää kurissa jäljelle jäävää särkikalojen määrää. Näin systeemi palautuu kohti luonnollista tilaa ja pysyy ena.

alueella hoitokalastetaan latvajärvillä eli Enäjärvellä, ssa, Huhmarjärvellä ja Tervalammella.

oitokalastus näyttää vaikuttavan hyvin ja vedenlaatu ut, mutta kalastusta pitää jatkaa vuosittain.

Enäjärvi tehokalastamalla kuntoon!

Tehokalastus parantaa järven tilaa ja poistaa lähes puolet vuotuisista ulkoisista kuormituksista vastaavasta fosforimäärästä.

